

Toimintasuunnitelma 2020

Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK

sask^{fi}

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Kansainvälinen toiminta	1
3. Kotimaan toiminnot	3
3.1 Vapaaehtoistoiminta	3
3.2 Globaali-teemojen tunnettuus	3
3.3 Vaikuttamistyö	4
3.4 Varainhankinta.....	4
4. SASK organisaationa	5
4.1 Jäsenistö	5
4.2 Henkilöstö	5
4.3 Kehittäminen.....	6
4.4 Seuranta ja arviointi	7
5. Talous.....	7

8.11.2019

1. Johdanto

SASK on työelämän ihmisoikeusjärjestö, joka puolustaa työntekijöiden perusoikeuksia ja edistää ihmisarvoista työtä vahvistamalla riippumatonta ammattiyhdistysliikettä ja sen toimintaedellytyksiä. Tässä toimintasuunnitelmassa ja sen rakenteessa on huomioitu 2019 valmistettua SASKin uutta strategiaa ja siinä määriteltyjä painopisteitä ja tavoitteita vuosille 2020–2030.

Vuosi 2020 on SASKin kahdeksanvuotisen kehitysyhteistyöohjelman kolmas toteutusvuosi. Nykyisen ohjelmatuken lisäksi SASK on hakenut lisärahoitusta vuosille 2020–2021 ulkoministeriön avaamassa ylimääräisessä, nykyisille ohjelmatukeya saaville järjestöille suunnatussa rahoitushaussa. Päätös lisärahoituksesta on määrä saada vuoden alussa. Toteutuessaan lisärahoitus vaikuttaa huomattavasti vuoden 2020 toimintaan ja talouteen. Sekä toiminnan että talousarvion osalta lisärahoitus ja sen mahdolliset vaikutukset toiminnan painopisteisiin vuonna 2020 käsitellään tässä suunnitelmassa erillisinä komponentteina, jotka integroidaan toimintaan rahoituspäätöksen varmistuttua.

Ulkoministeriön lisärahoitus tulee hakuehtojen mukaan kanavoida ulkomaan toimintojen osalta kokonaisuudessaan Afrikkaan. Myös kotimaan toimintojen osalta tullaan lisärahoituksella nostamaan keskustelua Afrikan merkityksestä globaaleille työmarkkinoille.

Uuden strategian tultua hyväksytyksi tarkastellaan SASKin resursseja, tehtäviä ja organisaation rakennetta uuden strategian näkökulmasta alkuvuodesta 2020.

Varainhankinnan painopisteenä on jäsenjärjestöjen osana toimivien ammattiosastojen ja paikallisyhdistysten osallistumismahdollisuuksien ja kannatusjäsenmäärien kasvattaminen.

Vuoden 2020 kokonaisbudjetti on 4,3 miljoonaa euroa, josta kehitysyhteistyöohjelman osuus on 4 miljoonaa euroa.

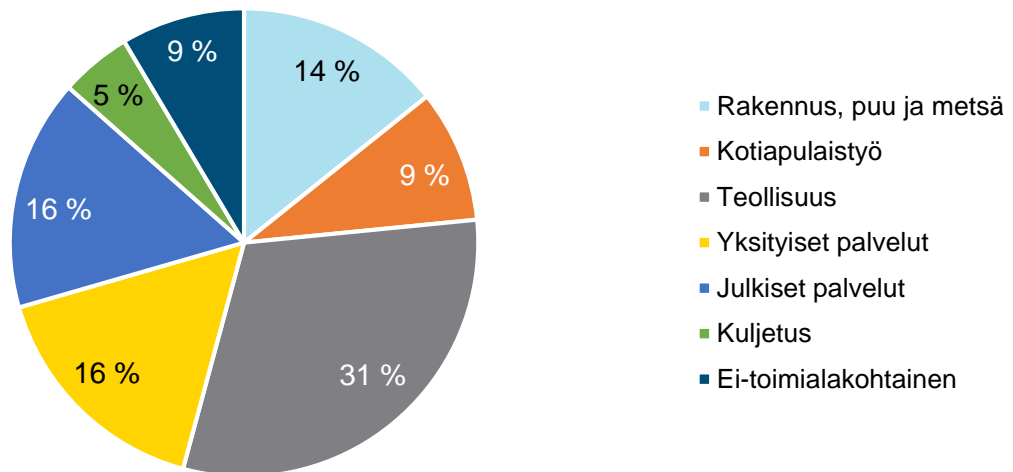
2. Kansainvälinen toiminta

SASK tukee köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämistä ohjelmamaissaan. Kansainvälisessä toiminnassa tavoitteena on kumppanijärjestöjen, yleensä etelän ammattiliittojen, **edunvalvontakyvyn vahvistaminen**. Tuki mahdollistaa kumppaniammattiliittojen entistä tehokkaamman toiminnan jäsentensä – ja laajemminkin työntekijöiden – **oikeuksien, työehtojen** ja sosiaaliturvan parantamiseksi. Liittojen edunvalvontakykyä vahvistetaan esimerkiksi hankeyhteistyöllä, asiantuntijavaihdolla, vahvistamalla verkostoja sekä tukemalla työmarkkinoihin liittyvää tutkimustoimintaa. Vahvat ammattiliitot pystyvät paikoin vaikuttamaan myös laajemmin työntekijöitä ja jopa koko kansakuntaa koskeviin **yhteiskunnallisiin kysymyksiin**, esimerkiksi energia- ja vesipalvelujen saavutettavuuteen. Kehitysyhteistyöohjelmaan kuuluvat toiminnot jaotellaan SASKin strategisten tavoitteiden mukaisesti vuoden 2020 aikana.

8.11.2019

SASKin kansainvälistä **toimintaa suunnitellaan ja seurataan toimialoittain**. SASKin toimialat ovat teollisuus, julkiset palvelualat, yksityiset palvelualat, rakennus-, puu- ja metsäala, kotiapulaistyö, kuljetusala sekä ei-toimialakohtainen työ, joka kattaa ammatilliset keskusjärjestöt ja tutkimuslaitokset. Vuonna 2020 kansainvälisessä ohjelmatoiminnassa toteutetaan **33 hanketta** ja yhden hankkeen päätösseminaari, hanketoiminnan budjetti on yhteensä 2,6 miljoonaa euroa (kuvio 1).

SASKin kansainvälinen toiminta sisältää myös asiantuntijavaihtoa sekä ay-verkoston luomista ja ylläpitoa. Näillä toimilla SASK kasvattaa kumppaneidensa edunvalvontaosaamista sekä mahdollistaa suomalaisten jäsenjärjestöjensä oppimisen globaalien etelän kumppaneilla – ja päinvastoin.

Kuvio 1. SASKin hanketoiminnan jakautuminen toimialoittain 2020

Ulkoministeriön tukema ohjelmatoiminta globaalissa etelässä kohdistuu vuonna 2020 **seitsemään merkittävimpään ohjelmamaahan (91 %) ja viiteen muuhun maahan (9 %)**. Merkittävimpiä ohjelmamaita ovat Filippiinit, Indonesia, Kolumbia, Malawi, Mosambik, Myanmar ja Nepal. Muita ohjelmamaita ovat Bangladesh, El Salvador, Guatemala, Namibia ja Etelä-Afrikka. Toiminnasta 43 % toteutetaan vähiten kehittyneissä maissa eli niin sanotuissa LDC-maissa, 38 % alemman keskitulon maissa ja 19 % ylemmän keskitulon maissa. SASKin hallitus voi tarvittaessa päättää toiminnasta muissa maissa.

Yleinen kehitystrendi SASKin merkittävimmissä ohjelmamaissa on viime vuosina ollut kansalaisyhteiskunnan toimintatilan ja -vapauden kaventuminen sekä heikentyminen. Kehitys jatkuu samanaikaisesti myös vuonna 2020 ja heikentää siten etenkin ohjelman tulosten kestävyttä.

8.11.2019

SASKin lisärahoitushakemus keskittyi ammattiliittojen ja keskusjärjestöjen edunvalvontaosaimisen kasvattamiseen Afrikassa. Hakemukseen sisällytettiin **temaattisia verkostohankkeita** (mm. vapaakauppa, sukupuoleen kohdistuvan väkivallan ja häirinnän lopettaminen työelämässä, ilmastonmuutoksen torjunta, työntekijöiden oikeuksien parantaminen Ethiopian Airlines -yhtiössä), jotka koskettavat useita Afrikan valtioita. Lisäksi SASK tekee uuden avauksen ope-tussektorille.

SASKin kehitysyhteistyöohjelman maamäärä Afrikassa on tällä hetkellä neljä (Mosambik, Malawi, Namibia, Etelä-Afrikka). Ohjelmatusen lisärahoitushakemuksen hankkeiden myötä määrä nousee noin pariin kymmeneen, jos hankkeet toteutuvat suunnitellusti. Lopulliset maavalinnat tehdään rahoituspäätöksen ja hankkeissa tehtävien taustaselvitysten jälkeen.

3. Kotimaan toiminnot

SASK edistää **ihmisarvoisen työn ja elämiseen riittävän palkan** toteutumista kohdemaissa, vaikuttamalla sekä tavallisiin suomalaisiin että päätöksentekoon eri tasoilla. Vuonna 2020 viestinnässä keskitytään aktivoimaan entistä enemmän ihmisiä SASKin toiminnan piiriin ja syventämään ymmärrystä kansainvälisen toiminnan tarpeellisuudesta ammattiyhdistysliikkeessä. Se tarkoittaa sekä lähettiläskoulutusten lisäämistä että tiedon levittämistä tehokkaan täsmäviestinnän ja vaikuttamistyön keinoin.

3.1 Vapaaehtoistoiminta

Strateginen tavoite: SASKin ja jäsenjärjestöjen yhteinen, vapaaehtoisista koostuva vaikuttajaverkosto pystyy osallistumaan näkyvästi strategisia teemoja koskevaan keskusteluun työpaikoilla, omissa liitoissaan ja suomalaisessa yhteiskunnassa.

Viikonlopun mittaisia **SASKin kunnan työn lähettiläs** -koulutuksia järjestetään vuoden aikana kaksi, yksi keväällä ja yksi syksyllä. Lisäksi järjestetään Solidaarisuuspäivät 1.-2.2. 2020. Kunnan työn lähettiläitä kannustetaan osallistumaan jäsenliittojen omaan kansainvälisyys- ja solidaarisuustoimintaan sekä jakamaan tietoa SASKin toiminnasta ja SASKille tärkeistä teemoista omissa verkostoissaan.

3.2 Globaaliteemojen tunnettuus

Strateginen tavoite: SASKin ja ay-liikkeen globaaliteemojen tunnettuus ay-liikkeen jäsenkentässä on kasvanut

SASKin suurin tapahtuma vuonna 2020 on 1.- 2.2. Lahden Sibeliustalossa järjestettävät **Solidaarisuuspäivät**. Syksyllä SASK on perinteisesti mukana sekä **Kunnan työn päivän** sekä **Nenäpäivän** kampanjoinnissa. SASK osallistuu myös vuonna 2020 Maailma kylässä -festivaaleille sekä tammikuussa pidettäville Educa-messuille.

8.11.2019

SASKin järjestämän, osallistujille omakustanteisen, **opintomatkan** kohde päätetään alkuvuodesta, riippuen henkilöstöresursseista ja vaihtoehtoisten kohdemaiden poliittisesta ja turvallisuustilanteesta.

SASK pyrkii nostamaan esille sille tärkeitä teemoja viestinnässä niin verkkosivuilla kuin sosiaalisessa mediassakin. Toimitettuja artikkeleita julkaistaan SASKin verkkosivuilla sekä artikkeleita toiminnasta tarjotaan jäsenjärjestöjen julkaisuihin. SASKin toiminnasta painetaan myös esite, jossa kerrotaan työelämän perusoikeuksista sekä SASKin toiminnasta. Jotta viestintä pystyy kertomaan SASKille tärkeistä teemoista elävästi ja luotettavasti, se pyrkii tekemään matkoja kohdemaihin.

3.3 Vaikuttamistyö

Strateginen tavoite: SASK on vahva kehityspoliittinen vaikuttaja kotimaassa

SASK tekee **vaikuttamistyötään muun muassa** OECD:n hyväksymien, kehitysyhteistyön tuloksia erityisesti työpaikkojen laadun näkökulmasta mittaamaan luotujen, uusien indikaattorien ottamiseksi käyttöön myös Suomessa. Vaikuttamistyötä tukee tutkimusyhteistyö Finnwatchin kanssa.

Yhdessä SAK:n ja STTK:n kanssa syvennetään SASKin ymmärrystä ja vaikuttamiskykyä OECD:n kehitysyhteistyökomitean (DAC) valmistelusta ja päätöksenteosta.

Kampanjateemoina ovat Kansainvälisen työjärjestö ILO:n luokittelemat työelämän perusoikeudet. Tammikuussa SASK kampanjoi lapsityön vähentämiseksi maailmassa, helmikuusta syyskuuhun teemana on syrjimättömyys työpaikoilla, ja lokakuusta lähtien puhutaan pakko-työstä ja sen eri muodoista.

Koska Afrikan merkitys on kasvanut maailmassa niin poliittisesti kuin taloudellisestikin, myös SASK haluaa olla osana sitä keskustelua, mitä Afrikasta käydään sekä tuoda omia näkökulmiaan esille. SASK pyrkii järjestämään vuonna 2020 syventävän lähettiläskoulutuksen, jonka teemana on globaalien trendien vaikutus Afrikan työmarkkinoihin. SASK on hakenut tätä tarkoitusta varten ulkoministeriöltä lisärahoitusta lisäresurssin hankkimiseen.

3.4 Varainhankinta

Strateginen tavoite: Varainhankinta on vahvistanut SASKin rahoituspohjaa ja kasvattanut ay-liikkeen organisaatioiden osallistumista ja sitoutumista SASKin toimintaan

Vuoden 2020 aikana painopisteenä on jäsenjärjestöjen osana toimivien ammattiosastojen ja paikallisyhdistysten osallistumismahdollisuuksien sekä kannatusjäsenmäärien kasvattaminen. Kuukausi- ja kertalahjoitustoimintoja ylläpidetään, mutta kasvutavoitteet ja resurssit suunnataan pääasiassa kannatusjäsenyhteisöjen rekrytointiin.

Kannatusjäsenhankintaa suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä liittojen kanssa, ja toimenpiteet kohdennetaan liittokohtaisesti. Kannatusjäsenyhteisötoiminnan kehittämistä jatketaan luomalla mahdollisuuksia yhteydenpitoon hankemaiden liittojen kanssa suoraan paikallistasolta

8.11.2019

ns. **kumppanuustoiminnalla**. Näin vahvistetaan SASKin roolia suomalaisten paikallisyhdistysten ja ammattiosastojen yhteytenä maailmalle.

Sekä **yhteisö- että henkilökannatusjäsenyyksien** osalta jatketaan jäsenhankinnan potentiaalin uudelleenarviointia ja aloitetaan jäsenyyksien uudelleenmuotoilu varainhankinnan tuottojen kasvattamiseksi sekä uusien osallistavampien tukimuotojen mahdollistamiseksi.

Uusien **kuukausilahjoittajien** saamiseksi ja nykyisten mukana pitämiseksi kampanjoidaan yhdessä SASKin viestinnän kanssa. Vuonna 2020 jatketaan työelämän perusoikeuksia käsittelevää kampanjasarjaa syrjintää käsittelevällä teemalla. #Ilonoikeudet -kampanjasarja pysyy viestinnän ja varainhankintaviestinnän kärkenä nykyisen ohjelmakauden loppuun.

Kertalahjoitusten keräämisessä pääpaino asetetaan joulukeräykseen. Merkkipäivälahjoittamisen aktiivinen markkinointi aloitetaan vuonna 2020 edellisen vuoden aikana tehdyn uuden konseptoinnin pohjalta.

4. SASK organisaationa

SASK on toimintaansa jatkuvasti kehittävä asiantuntijaorganisaatio, jonka jäsenjärjestöt osallistuvat aktiivisesti toimintaan ja sen kehittämiseen. Painopisteitä ovat jäsenpohjan laajentaminen, osaamisen kehittäminen, rahoituspohjan vahvistaminen sekä teknisten ratkaisujen kehittäminen.

4.1 Jäsenistö

Strateginen tavoite: SASKin jäseninä ovat kaikki ne suomalaiset ammattijärjestöt, jotka pitävät tärkeänä ay-liikkeen kansainvälistä yhteistyötä

SASK on missionsa mukaan työelämän ihmisoikeusjärjestö, jonka jäseniä ovat suomalaiset ammattiliitot. Vuonna 2020 jatketaan SASKin esillä pitämistä myös niissä ammattiliitoissa, jotka eivät ole vielä SASKin jäseniä, mutta joiden piiristä jäseniä, jäsenyhdistyksiä tai ammattiosastoja osallistuu SASKin toimintoihin.

4.2 Henkilöstö

Strateginen tavoite: SASKilla on palveluksessaan osaava, työssään viihtyvä ja tehtäviinsä nähden oikein mitoitettu henkilökunta

8.11.2019

SASKin henkilöstövahvuus vuonna 2020 on suunnitelman mukaan 15 henkilöä, joista yksi työskentelee konsulttisopimuksella 50 %:n työajalla. Henkilökunta jakautuu eri toimintojen osalta seuraavasti: kansainvälisen toiminnan yksikössä työskentelee 7,5 henkilöä, joista 3,5 ulkomailla aluetoimistoissa; kotimaan toiminnoissa kolme henkilöä (ml varainhankinta) ja hallinnossa neljä henkilöä.

Mikäli ulkoministeriö myöntää haetun lisärahoituksen, on kotimaan toimintoja määrä vahvistaa yhdellä tehtävällä. Toimenkuvien tarkastus ja henkilöstöressurssien allokointi strategian painopisteiden mukaan tehdään alkuvuonna. Vuoden aikana kolme henkilöä on erimittaisilla työpailla, joten sijaisuusjärjestelyt ja tehtäviin perehtyminen näkyvät erityisesti alkuvuonna organisaation toiminnassa. Mahdollisesti ulkoministeriöltä saatava lisärahoitus tulee vaikuttamaan vuoden työsuunnitelmiin ja toimintojen resursointiin.

Henkilöstön **osaamisen kehittäminen** pysyy toiminnan painopisteenä myös vuonna 2020. Kehittämisen pohjana olevat osaamiskartta ja -profiilit päivitetään uuden strategian mukaiseksi ja mahdolliset tunnistetut uudet osaamisalueet otetaan osaksi kehittämissuunnitelmia. Osaamisen kehittämisen tavoitteena on parantaa SASKin kykyä reagoida toimintaympäristössä tapahtuviin merkittäviin muutoksiin.

Edellä mainittujen asioiden lisäksi koko **henkilöstön työhyvinvointia** edistetään laatimalla kaksivuotinen työhyvinvointisuunnitelma, jonka työstäminen aloitettiin jo vuonna 2019 Parmpi Työyhteisö (ParTy) -kyselyn tulosten pohjalta.

4.3 Kehittäminen

Strateginen tavoite: Hallintotyötä helpottavat digitaaliset sovellukset ovat laajalti käytössä SASKin omassa organisaatiossa ja kumppaniverkostossa

SASKin hallitus on vuoden 2019 aikana valmistellut syyskokouksen vahvistettavaksi uuden strategian vuosiksi 2020-2030. Strategiaa tarkastellaan vuosittain niin että toimintaympäristön muutokset pystytään ottamaan huomioon seuraavan vuoden suunnitelmia laadittaessa. Vuoden 2020 aikana on tarkoitus edelleen kehittää vuosisuunnitelman ja strategian yhteensovittamista ja luoda keskeisille strategisille tavoitteille mittarit.

Dokumentinhallinnan uudistus, organisaation siirtymisestä kokonaan sähköiseen arkistointiin, on tarkoitus saattaa valmiiksi vuoden aikana. Teams-sovelluksen käyttöä hankkeiden hallinnoinnissa ja yhteydenpidossa eri kumppaneiden kanssa testataan.

SASK haluaa kartoittaa oman toimintansa **ilmastovaikutuksia** ja lisätä ilmastotietoisuuttaan. Keväällä kartoitetaan alkutilanne Hiilifiksu järjestö -hankkeessa luodun laskurin avulla.

8.11.2019

Ohjelmatoiminnan kehittämisen osalta vuonna 2020 keskitytään SASKin **muutosteorian** kehittämiseen, joka luo teoreettisen pohjan SASKin ohjelmatyölle. Tavoitteena on luoda kokonaisvaltainen muutosteoria, johon SASKin ohjelmatyö perustuu rahoituskaudella 2022-2025. Sen avulla SASK selkeyttää lähestymistapaansa oikeidenmukaisen taloudellisen kehityksen edistämiseksi ja köyhyyden vähentämiseksi ILO:n kolmikantamallin, eli työntekijöiden, työnantajien ja julkisen vallan, muodostamassa kontekstissa.

4.4 Seuranta ja arviointi

SASKin hallitus nimeää **sisäisen tarkastuksen** ohjausryhmän (STO) hallituskausittain, nykyinen ohjausryhmä toimii vuodet 2019-2020. STOn yksityiskohtainen tarkastussuunnitelma vuodelle 2020 päätetään keväällä.

SASKin **riskienhallintajärjestelmä**, jossa riskejä arvioidaan periodisesti ja dynaamisesti on todettu hyödylliseksi ja toimivaksi. Toimintaympäristön ja oman toiminnan riskiarvio päivitetään vuosisyklin mukaisesti vuoden 2020 alussa.

Hanketoteutuksen seuranta on tärkeä osa SASKin ohjelmatoimintaa. Ohjelman seuranta- ja arviointijärjestelmän mukaisesti hanketoteutuksen tuloksia arvioidaan vuosittain. Ohjelman toteutusta seurataan ohjelma- ja hanketason indikaattorien avulla koko ohjelmakauden ajan. **Lähtötilanneselvitykset**, joiden tavoitteena on tuottaa luotettavaa tietoa SASKin merkittävimpien toimintamaiden nykyisestä työmarkkina- ja ammattiyhdistystilanteesta, saadaan päätökseen vuoden 2020 ensimmäisten kuukausien aikana. Selvityksissä keskitytään erityisesti SASKin kehitysyhteistyöohjelman mittarien määrittelemiin asioihin Filippiineillä, Indonesiassa, Kolumbiassa, Mosambikissa, Myanmarissa ja Nepalissa. Tietoa kerätään niiltä toimialoilta, joilla SASKilla on hankeyhteistyötä paikallisten kumppanijärjestöjen kanssa. Lopputilanneselvitykset tehdään seuraavan kerran ohjelmakauden lopussa, jolloin saadaan kokonaiskuva SASKin ohjelman tuloksista.

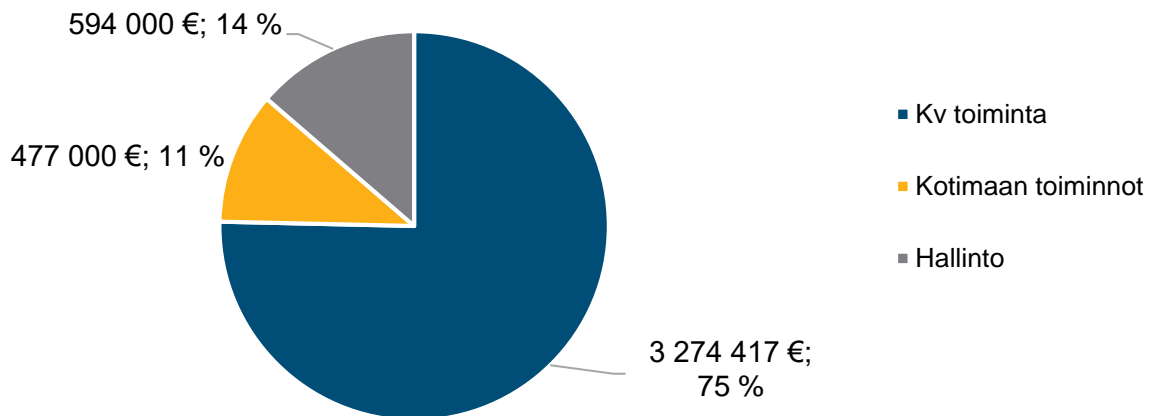
SASKin toimeksiannosta Palkansaajien tutkimuslaitoksen toteuttama **vaikuttavuustutkimus jatkuu** SASKin tärkeimmässä ohjelmamaassa Mosambikissa vuonna 2020. Tutkimuksen toteuttaminen aloitettiin vuonna 2018, ja sen avulla kerätään kansallisen tason sosio-ekonomista kehitystä mittaavia lähtötietoja ja mitataan SASKin ohjelman vaikutuksia. Tutkimuksella varmistetaan riittävä luotettavuus ohjelmakauden muutosten ja tulosten arvioinnin pohjaksi. Tutkimus valmistuu vuonna 2022.

5. Talous

Strateginen tavoite: Vahvistunut rahoituspohja antaa mahdollisuuden valtionavulla osarahoitetun toiminnan kasvattamiseen sekä strategiassa määriteltyihin, valtionavun ulkopuolisiin toimintamuotoihin

8.11.2019

SASKin kokonaisbudjetti vuodelle 2020 on 4,3 miljoonaa euroa (kuvio 2), josta ulkoministeriön tukeman kehitysyhteistyöohjelman osuus on 4 miljoonaa euroa. Haettu lisärahoitus nostaisi kokonaisbudjetin 5,2 miljoonaan euroon.

Kuvio 2. Kulubudjetti toiminnoittain

Ulkoministeriön myöntämä valtionapu (ohjelmatuki) vuodelle 2020 on 2,93 miljoonaa euroa. Lisäksi vuodelta 2019 arvioidaan siirtyvän noin 150 000 euroa käytettäväksi rahoituskauden kolmantena vuonna. Tämä edellyttää ulkoministeriön lupaa käyttämättömän valtionavun siirrosta. Valtionavun osuus on noin 71 % budjetoiduista kokonaistuotoista.

SASKin **omarahoitus pohja** muodostuu edelleen pääosin varsinaisista jäsenmaksuista, jäsenjärjestöjen maksamista ohjelman toimintojen rahoitusosuuksista sekä muista varainhankinnan tuotoista. Näitä ovat Nenäpäivä-kampanjan tuotto-osuus, kannatusjäsenmaksut ja kuukausilahjoitukset sekä yksittäiset lahjoitukset esimerkiksi joulukeräykseen.

Rahoitus pohjaansa SASK pyrkii kasvattamaan **jäsenhankinnalla** ja esimerkiksi kannatusjäsenyhteisöpohjaa laajentamalla. Ulkoministeriön ohjelmatuella rahoitettavan toiminnan lisäksi vuosisuunnitelmaan voidaan lisätä yksittäisiä, kokonaan jäsenjärjestöjen rahoituksella toteutettavia tutkimuksia, selvityksiä tai muita toimintoja. SASKin hallitus tekee näistä päätökset erikseen, huomioiden käytettävissä olevat henkilöstöresurssit.

SASK on osallistunut ulkoministeriön avaamaan ohjelmatuen ylimääräiseen hakukierrokseen vuosille 2020 ja 2021 ja on toimittanut 1 667 700 euron suuruisen **lisärahoitushakemuksen** ulkoministeriölle lokakuun lopussa. Vuoden 2020 osuus ohjelmatuen lisäyksestä olisi 833 000 euroa. Vuosisuunnitelmia ja talousarviota päivitetään, kun päätös mahdollisesta lisärahoituksesta saadaan.